

[Svend Haugaard.]

pligtige alder er nok ikke mere, end der er behov for, men det er i hvert tilfælde en god begyndelse. Med hensyn til, om tilskuddet for elever over den skolepligtige alder skal komme via ungdommens uddannelsesfond, skal være en direkte tilskudsordning eller en særskilt tilskudsordning som hidtil, vil jeg indtil videre gerne tage forbehold.

Som helhed synes jeg, at der er skabt en række gode forbedringer, lidt forskellig naturligvis for de forskellige skoleformer; der er ikke nogen, der får gyldne vilkår herefter, men det skulle være sådan, at alle kunne være så nogenlunde tjent med det. Jeg vil gerne sige tak til ministeren for den betydelige velvilje, han har vist med hensyn til at gennemføre betydelige og positive ændringer, og jeg vil i det hele taget gerne udtrykke min glæde over, at der har været en så betydelig enighed i udvalget. Jeg vil gerne anbefale lovforslagene.

Poul Dam: Der har virkelig været en meget betydelig enighed i udvalget, og det er også fremgået af, hvad de hidtidige ordførere har sagt. Der har nemlig været enighed om, at vi har fået afklaret en række spørgsmål, men at vi på den anden side slet ikke er nået til bunds i alt. Der er mange problemer ved dette meget dristige eksperiment med at slå disse mange støtteordninger sammen til én støtteordning, mange problemer som det er meget svært at overskue. Jeg kan i og for sig henvise til, hvad hr. Orla Møller sagde om tøven; også fra vores side må vi med tøven nå til en stillingtagen til forslagene, og hr. Orla Møllers argumentation lå meget nær op ad vores. Når resultatet blev en smule anderledes, er der da også kun tale om en nuance.

Jeg tror, at vi burde have ventet med denne støttelej, til vi havde fået en ny landbrugsskolelov, og til vi havde fået afklaret højskolens stilling i fremtiden. Tilskuds-betingelserne, altså godkendelsesbetingelserne og alt dette, trænger ganske åbenbart til en gennemgang, og en sådan er også forestående. Vi trænger vel også til en meget grundig debat om friskolens stilling i det moderne samfund. Friskolebegrebet er jo i mange kredse under omvurdering; der er meget stor afstand mellem de klassiske friskoler, navnlig i landkommunerne, og de

nye skoler, som har benyttet sig af friskolelovgivningens regler. Vi må have drøftet, under hvilke former den skolefrihed, der er tilsikret i grundloven, kan blive garanteret også i fremtiden, og hvordan vi i det hele taget kan lægge dette op på en forstandigt måde, således at friskolerne bliver fornuftige, pædagogiske arbejdspladser, og således at de ikke får social slagside.

Der er enkeltheder i lovforslagene her, jeg er bekymret over. Jeg anerkender, at de på mange måder betyder en økonomisk forbedring, i hvert fald for en række af skoleformerne, og jeg anerkender også, at ministeren under udvalgsarbejdet har givet udtryk for vilje til at administrere disse ting meget smidigt i en nødvendigvis overordentlig vanskelig overgangsperiode. Vi er nået til det standpunkt, at vi mener at måtte undlade at stemme ved lovforslagets tredje behandling, men vi vil alligevel gerne takke for, at der gøres et stykke arbejde med disse ting, og jeg føler også trang til at takke udvalgets formand for det meget grundige arbejde, han har slæbt os igennem; når det har været svært at få gjort så meget arbejde, som vi gerne ville, hænger det sammen med, at presset på alt udvalgsarbejde i dette forår har været så urimeligt, at ingen af os har fået gjort det så godt, som vi gerne ville have haft lov til.

Kjær Rasmussen: Det er sikkert så rigtigt, som det blev sagt af en af ordførerne under første behandling af disse lovforslag, at de nuværende støtteordninger er et vildnis. Derfor virker det umiddelbart rationelt, at ministeren nu foreslår en ensartet refusionsprocent på 85 for samtlige de her omtalte skoler. Når vi imidlertid er tilbageholdende med umiddelbar tilslutning, skyldes det, at vi ikke kender de rammer, forslagene fremover skal virke indenfor. Vi har, som det også er sagt af tidligere ordførere, godt nok fået noget at vide om, at tilskudsbetingelserne skal ændres, og at de helst skulle have været ændret allerede i dette forår. Men det er alt sammen ikke sket, det er ikke blevet til noget. Vi forstår, at spørgsmålet skal tages op til efteråret, og vi vil gerne være interesserede deltagere i den debat, som skal føres til den tid.

Som man ved, har VS før berørt tilskudene til private skoler. Vi gjorde det i for-